

Måltidspolicy

Fastställd av kommunfullmäktige 2013-04-25 §91
Tillägg fastställt av kommunfullmäktige 2013-06-19 §132
Revidering fastställd av kommunfullmäktige 2021-03-01 §161

Syfte

Måltidspolicyn är ett verktyg för att kvalitetssäkra alla måltider som **tillagas, hanteras och serveras** i Eksjö kommuns verksamheter. Den omfattar alla som möter matgäster och brukare i det dagliga arbetet och dem som fattar beslut. Den används vid all planering, genomförande och uppföljning.

Grunden för måltidspolicyn är:

- Socialtjänstlagen.
- Hälsa- och sjukvårdslagen.
- Skollagen 2009/10:165 (s. 345).
- Livsmedelslagen.
- Riktlinjer framtagna av Livsmedelsverket.

Eksjö kommuns vision

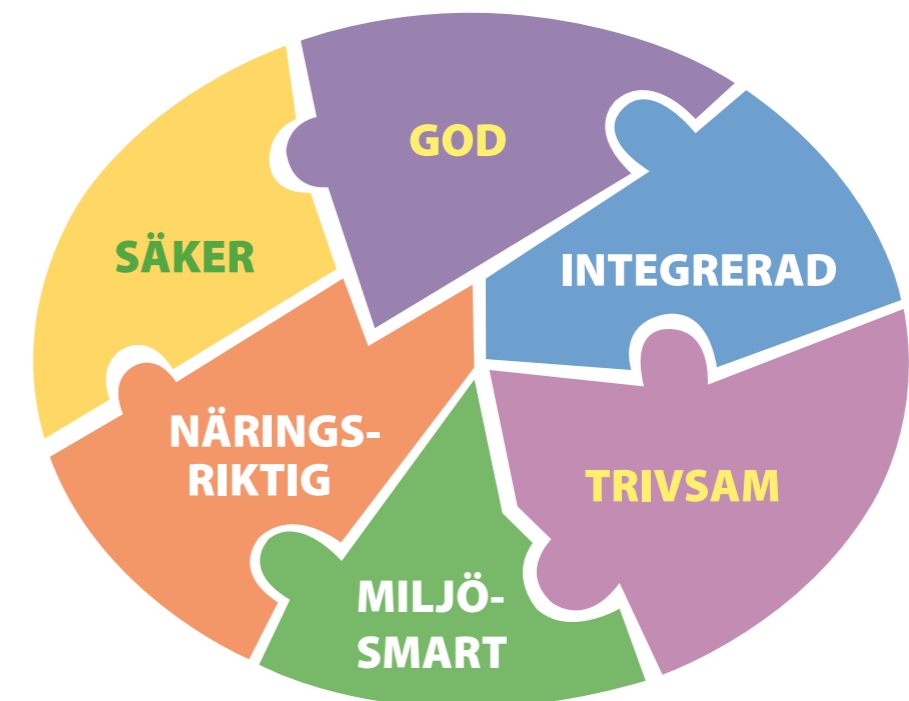
Eksjö kommun är en kommun där alla är välkomna. En trygg och levande kommun som vi gemensamt arbetar för att på ett **hållbart sätt bevara och utveckla**. Hållbar utveckling innebär att vi **använder våra gemensamma resurser medvetet**. Vi ska inte äventyra möjligheterna för kommande generationer.

- **Social hållbarhet** – vi ska vara en kommun där alla känner att grundläggande mänskliga rättigheter uppfylls. Alla ska på lika villkor erbjudas en livsmiljö där de kan tillgodogöra sig kunskap, utvecklas och **ha en god hälsa**.
- **Miljömässig hållbarhet** – vi ska alla **ta miljöansvar och effektivt hushålla med naturens resurser** för att bidra till ett gott klimat och en god livskvalitet för framtiden.
- **Ekonomisk hållbarhet** – vi ska skapa en balanserad ekonomisk tillväxt, utan att slita på naturresurser eller människa, där alla ska ha råd att tillgodose sina grundläggande behov.

Måltider tillagas och serveras genom kommunens försorg inom förskolan, i skolan, på fritidshemmen, på särskilda boenden, i restaurangerna på trygghetsboendena, genom matlådor som levereras hem till brukare och inom omsorgen. I kommunens caféer serveras lättare måltider, fika och smörgåsar. Målet är att erbjuda **god, vållagad, näringsriktig** och **säker** mat utifrån ett **miljösmart** perspektiv. Maten serveras med ett gott bemötande i en trivsamt måltidsmiljö. En måltidsstund att längta efter.

Övergripande mål

Mat är näring för kroppen, men bara om den hamnar i magen! För att maten ska hamna i magen är det viktigt att ta hänsyn till alla aspekter kring måltiden så att det blir den helhetsupplevelse som den är menad att vara. Måltidspolicyn baseras på Livsmedelsverkets måltidspussel och riktlinjer för goda och hälsosamma måltider. För att lägga pusslet krävs **kompetens, engagemang och samverkan**. För medarbetaren finns praktiska råd och förhållningssätt att arbeta efter. Dessa råd är framtagna för respektive verksamhet för att uppnå Måltidspolicyns övergripande mål.

Goda, trivsamma och integrerade måltider

Maten som serveras är varierad, av hög kvalitet och med bra näringsinnehåll. All personal har relevant utbildning för att med bra råvaror och stort engagemang tillaga god och hälsosam mat. Köken är funktionella och anpassade för verksamheten.

Restaurangernas utformning inbjuder till en lugn och trivsam måltid. Hänsyn tas till gästernas/brukarnas olika behov och önskemål och maten serveras på regelbundna tider, med fördel samma tid varje dag. Tidpunkten anpassas till gästernas/brukarnas behov. All personal har ett professionellt förhållningssätt och förmedlar en positiv syn på maten och måltiden för att främja goda matvanor.

Integrerade måltider betyder att måltiden tas tillvara som en resurs i verksamheten. Våra matgäster erbjuds mat som gör dem mätta, pigga och som förebygger kostrelaterade problem. Måltiden är något att se fram emot under dagen. Matsedeln är anpassad för respektive grupp. Personalens uppdrag är att skapa en måltidsstund där matgästen känner gemenskap, delaktighet och meningsfullhet. Eksjö kommun inbjuder matgästerna till inflytande över måltiderna och måltidsmiljön.

Näringsriktiga och säkra måltider

Alla måltider som serveras i Eksjö kommun tillagas utifrån Livsmedelsverkets riktlinjer för förskola, skola, och omsorg. Recepten näringsberäknas och måltiden sätts samman utifrån tallriksmodellen. Alternativa rätter ökar möjligheten till att gästens näringsbehov tillgodoses. All personal har kunskap om matens och måltidens betydelse och om innehållet i Eksjö kommuns måltidspolicy.

Samtliga verksamheter som hanterar mat följer gällande livsmedelslagstiftning och har ett fungerande egenkontrollprogram. Hela kedjan från inköp, tillagning och transport, till servering och disk kvalitetssäkras. Särskilda rutiner finns för matgäster med allergi och överkänslighet eller behov av annan måltidsanpassning.

Miljösmarta måltider

Miljösmarta måltider bidrar till en miljömässigt hållbar utveckling och de nationella miljömålen. Användandet av ekologiska och svenskproducerade livsmedel ökar. Valet av de ekologiska produkterna syftar till att minska påverkan på både miljö och människor. Frukt, grönsaker och rotfrukter köps in efter säsong. Eksjö kommun ska vid upphandling av livsmedel använda sig av följande prioriteringsordning:

- Svenskt, och i möjligaste mån lokalproducerat
- Svenskt och ekologiskt
- Konventionellt

Matsvinn i alla led och onödiga tillsatser i maten minskas. Användningen av energi, vatten och andra resurser sker på ett effektivt, resursbesparande och miljöanpassat sätt. Avfallet ska minimeras i första hand och i andra hand återanvändas. Vid upphandling av livsmedel genomförs först en analys för att få översikt och kunskap om vad marknaden har att erbjuda. Marknadsanalysen ger underlag för hur upphandlingen genomförs och utformas så att anbud kan lämnas av såväl stora som små företag och lokala producenter. Krav ställs på råvaror och förpackningar beträffande kvalitet, miljö och djurskydd. Kraven är tydligt formulerade, proportionerliga, förutsägbara och icke-diskriminerande.

Barn- och utbildningssektorns måltidsverksamhet

Måltiderna sätts i fokus och relevant kunskap finns hos verksamhetens personal för att främja barnen och elevernas lärande, utveckling och hälsa. Undervisningen i förskola och skola medverkar till att barn och elever lär sig mer om betydelsen av att äta bra och varierat. Måltidsråd finns på familjedaghem, förskola och skola och ska stimulera till ett gemensamt engagemang kring maten och måltidsmiljön i respektive verksamhet.

Sociala sektorns måltidsverksamhet

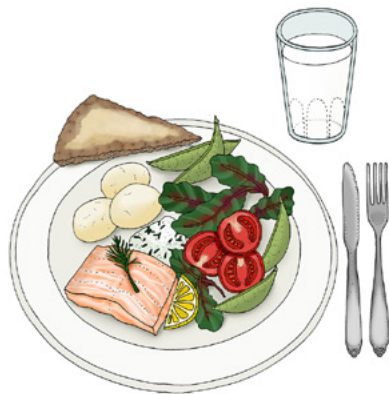
Maten och måltiden sätts i fokus och relevant kunskap finns hos verksamhetens personal om vilken betydelse måltiden, mat och näring har för brukarens hälsa och välbefinnande. Måltidsombud på varje enhet sprider kunskap om måltidens betydelse och är en viktig länk mellan brukaren, måltidspersonal och verksamhetens personal. Måltidsråd på varje enhet syftar till att brukare ska ges möjlighet att påverka maten och måltidsmiljön.

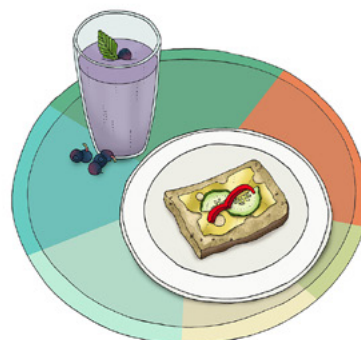
Kommunledningskontorets och Tillväxt- och utvecklingssektorns måltidsverksamhet

Måltiderna sätts i fokus och relevant kunskap finns hos verksamhetens personal om betydelsen av att främja ett hälsosamt utbud och sortiment på kommunens fritidsgårdar och caféer.

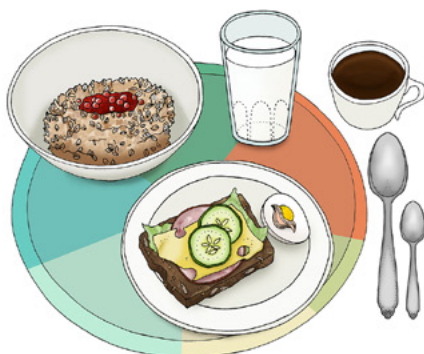
Lunch

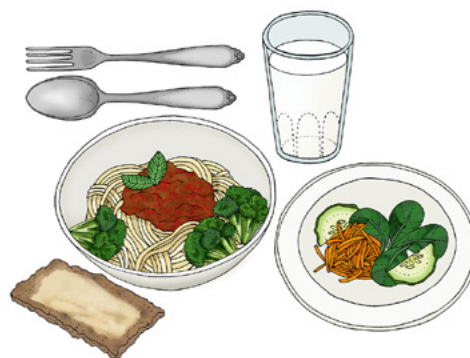
Mellanmål

Mellanmål

Frukost

Middag

Måltiderna som serveras genom kommunens försorg sätts samman och planeras utifrån tallriksmodellen. För att våra matgäster ska må bra bör måltiderna spridas ut under dagen oavsett om det är en, flera eller alla måltider det gäller. Måltidsordningen ovan är förslag på hur de kan fördelas och anpassas utifrån varje målgrupp.